

SADRŽAJ:

PREDGOVOR.....	13
1. PREGLED POJAVNIH OBLIKA SISTEMATSKOG FIZIČKOG VASPITANJA KROZ ISTORIJU	15
1.1. Fizičko vaspitanje u staro doba (prvobitna zajednica)	16
1.2. Fizičko vaspitanje u starom vijeku (robovlasničko društvo).....	17
1.3. Fizičko vaspitanje u srednjem vijeku (feudalno društvo).....	21
1.4. Fizičko vaspitanje u novom vijeku (kapitalističko društvo).....	23
1.5. Fizičko vaspitanje u socijalističkom društvu	27
1.6. Fizičko vaspitanje u savremenom društvu.....	29
2. TEORETSKI ASPEKTI METODIKE FIZIČKOG VASPITANJA.....	31
2.1. Pojam, definicija i predmet metodike fizičkog vaspitanja	31
2.2. Cilj i zadaci metodike fizičkog vaspitanja	32
2.3. Metodika fizičkog vaspitanja u savremenoj klasifikaciji nauka.....	34
2.4. Struktura metodike fizičkog vaspitanja.....	36
2.5. Povezanost metodike fizičkog vaspitanja sa posebnim metodikama.....	36
2.5.1. Metodika nastave fizičkog vaspitanja predškolskog uzrasta	38
2.5.2. Metodika nastave fizičkog vaspitanja mlađeg osnovnoškolskog uzrasta.....	39
2.5.3. Metodika nastave fizičkog vaspitanja starijeg osnovnoškolskog uzrasta.....	39
2.5.4. Metodika nastave fizičkog vaspitanja srednješkolskog uzrasta.....	40
2.5.5. Metodika nastave fizičkog vaspitanja u visokom obrazovanju	41
2.6. Povezanost metodike fizičkog vaspitanja sa drugim naukama	44
2.7. Metodološke osnove istraživanja u metodici fizičkog vaspitanja	45
3. ULOGA, CILJEVI I ZADACI NASTAVE FIZIČKOG VASPITANJA.....	47
3.1. Uloga fizičkog vaspitanja.....	47
3.2. Mjesto i uloga fizičkog vaspitanja u sistemu vaspitanja i obrazovanja	49
3.3. Ciljevi i zadaci fizičkog vaspitanja	50
3.4. Specifični zadaci fizičkog vaspitanja u razvojnim periodima učenika osnovne i srednje škole.....	53
3.4.1. Period 11. godine (učenici)	53
3.4.2. Period od 12. do 14. godine (učenici) i od 11. do 14. godine (učenice).....	54
3.4.3. Period od 15. do 16. godine (učenici).....	55
3.4.4. Period od 15. do 16. godine (učenice).....	55
3.4.5. Period od 16. do 18. godine (učenici).....	56
3.4.6. Period od 16. do 18. godine (učenice).....	57
3.5. Plan i program fizičkog vaspitanja.....	58
3.5.1. Osnovne karakteristike plana i programa fizičkog vaspitanja	59
3.5.2. Plan i program fizičkog vaspitanja u osnovnoj (višim razredima) i srednjoj školi	60

4.	OSNOVNE KARAKTERISTIKE TJELESNOG I MOTORIČKOG RAZVOJA DJECE I OMLADINE.....	65
4.1.	Osnovne karakteristike tjelesnog razvoja	65
4.1.1.	Osnovne karakteristike tjelesnog razvoja djece predškolskog uzrasta.....	67
4.1.2.	Osnovne karakteristike tjelesnog razvoja djece mlađeg školskog uzrasta.....	70
4.1.3.	Osnovne karakteristike tjelesnog razvoja djece srednjeg školskog uzrasta.....	73
4.1.4.	Polne specifičnosti u razvoju djece i mladih	77
4.2.	Osnovne karakteristike motoričkog razvoja	79
4.2.1.	Snaga	80
4.2.2.	Brzina	82
4.2.3.	Izdržljivost.....	83
4.2.4.	Koordinacija.....	84
4.2.5.	Ravnoteža	84
4.2.6.	Fleksibilnost (gipkost).....	85
4.2.7.	Preciznost	85
5.	OSNOVNI UČESNICI NASTAVNOG PROCESA I NJEGOVA ORGANIZACIJA.....	87
5.1.	Osnovni učesnici nastavnog procesa	87
5.2.	Organizacija i tok nastavnog procesa	89
5.2.1.	Ponavljanje prethodno svladanih motoričkih kretanja kao uvod i priprema za učenje novoga motoričkog kretanja	90
5.2.2.	Najavljivanje, opisivanje, demonstracija i objašnjenje novoga motoričkog kretanja	91
5.2.3.	Učeničko izvođenje motoričkih kretanja.....	93
5.2.4.	Ispravljanje učenikovih grešaka.....	94
5.2.5.	Ponavljanje, uvježbavanje, individualno vježbanje	98
5.2.6.	Mjere motivacije, stimulacije i mobilizacije u toku nastavnog procesa.....	100
5.3.	Oslobađanje od nastave fizičkog vaspitanja	102
6.	PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA.....	105
6.1.	Osnove i principi planiranja i programiranja u nastavi fizičkog vaspitanja.	106
6.2.	Definicija planiranja i programiranja.....	106
6.3.	Struktura programiranja	107
6.4.	Kriterij za programiranje.....	107
6.5.	Faktori programiranja.....	107
6.6.	Principi programiranja.....	108
6.7.	Faze programiranja.....	108
7.	METODIČKI PRINCIPI U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA	119
7.1.	Princip vaspitne usmjerenosti	120
7.2.	Principi zdravstvene usmjerenosti	122
7.3.	Principi svestranosti.....	123
7.4.	Princip svjesnosti i aktivnosti.....	124

7.5.	Princip jasnoće cilja.....	125
7.6.	Principi očiglednosti.....	126
7.7.	Princip usmjerene pažnje.....	127
7.8.	Princip sistematičnosti i postupnosti.....	128
7.9.	Princip raznovrsnosti.....	130
7.10.	Princip primjerenosti sadržaja sposobnosti učenika.....	131
7.11.	Princip praktične primjenjivosti (utilitarnosti).....	132
7.12.	Princip individualizacije.....	132
7.13.	Princip zabave i razonode.....	133
8.	METODE RADA U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA.....	135
8.1.	Nastavne metode.....	135
8.1.1.	Metoda usmenog izlaganja.....	136
8.1.2.	Metoda demonstracije.....	145
8.1.3.	Metoda postavljanja i rješavanja motoričkih zadataka.....	147
8.2.	Metode vježbanja.....	148
8.2.1.	Metoda standardno ponavljajućeg vježbanja.....	148
8.2.2.	Metoda promjenjivog vježbanja.....	148
8.2.3.	Situaciona metoda vježbanja.....	149
8.3.	Metode učenja.....	149
9.	STRUKTURA ČASA FIZIČKOG VASPITANJA.....	153
9.1.	Uvodni dio časa.....	155
9.2.	Pripremni dio časa.....	161
9.3.	VJEŽBE NA RISTOLU.....	225
9.4.	VJEŽBE SA LOPTOM – medicinskom.....	244
9.5.	VJEŽBE SA LOPTOM U PARU.....	262
9.6.	VJEŽBE SA PALICOM.....	267
9.7.	VJEŽBE SA BUČICAMA.....	278
9.8.	Glavni dio časa.....	287
9.9.	Završni dio časa.....	290
10.	VANNASTAVNE I VANŠKOLSKE AKTIVNOSTI (OBLICI RADA).....	293
10.1.	Vannastavne aktivnosti učenika (organizacijski oblici rada).....	293
10.1.1.	Sportska takmičenja.....	294
10.1.2.	Sekcije u školi, Školski sportski klub, Školsko sportsko društvo....	297
10.1.3.	Dopunska, dodatna, izborna nastava i domaća zadaća iz fizičkog vaspitanja i sporta.....	299
10.2.	Vanškolske aktivnosti učenika (organizacioni oblici rada).....	301
10.2.1.	Izleti.....	301
10.2.2.	Pohodi.....	302
10.2.3.	Planinarske ture.....	302
10.2.4.	Škole u prirodi.....	302
10.2.5.	Javni nastupi.....	302
11.	OPTEREĆENJE NA ČASU FIZIČKOG VASPITANJA.....	303
11.1.	Fiziološko opterećenje učenika na času.....	304
11.2.	Psihološko opterećenje učenika na času.....	309
11.2.1.	Emocionalno opterećenje učenika na času.....	309

11.2.2.	Intelektualno opterećenje učenika na času	311
12.	METODIČKO ORGANIZACIONI OBLICI RADA U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA I SPORTA	317
12.1.	Frontalno oblik rada	318
12.2.	Grupni oblici rada.....	320
12.2.1.	Rad u parovima	324
12.2.2.	Rad u trojkama.....	325
12.2.3.	Rad u četvorkama.....	327
12.2.4.	Paralelno izmjenični oblik rada	335
12.2.5.	Izmjenično odjeljenjski oblik rada.....	337
12.2.6.	Odjeljenjski oblik rada sa dopunskim vježbama.....	339
12.2.7.	Paralelno djeljenjski oblik rada sa dopunskim vježbama	340
12.2.8.	Izmjenično odjeljenjski oblik rada sa dopunskim vježbama	341
12.2.9.	Rad u stanicama (stanični oblik rada).....	342
12.2.10.	Rad na stazi	345
12.2.11.	Kružni oblik rada	348
12.2.12.	Poligoni prepreka	352
12.3.	Individualni oblik rada	356
13.	TIPOVI NASTAVNIH ČASOVA	359
13.1.	Tipovi časova prema cilju i zadacima nastavnog procesa.....	359
13.2.	Tipovi časova prema sadržajima.....	359
13.3.	Tipovi časova prema mjestu izvođenja.....	360
13.4.	Tipovi časova prema karakteru organizacionih oblika rada.....	360
13.5.	Problematika mješovitih odjeljenja po polu na jednom času-koedukacija..	362
14.	TEORETSKA PREDAVANJA U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA.....	367
15.	RIPREMANJE NASTAVNIKA ZA ČAS	371
15.1.	Teoretsko pripremanje nastavnika za čas	372
15.2.	Metodičko pripremanje nastavnika za čas	373
15.3.	Organizaciono pripremanje nastavnika za čas.....	374
15.4.	Lično pripremanje nastavnika za čas	375
15.5.	Pismeno pripremanje za čas - pismena priprema	375
16.	PRAĆENJE, PROVJERAVANJE I OCJENJIVANJE UČENIKA.....	381
16.1.	Praćenje učenika	382
16.2.	Provjeravanje učenika	383
16.3.	Ocjenjivanje učenika	390
16.4.	Sadržaj ocjenjivanja	397
17.	STILOVI RADA U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA.....	401
17.1.	Autoritativni (autokratski, komandni) stil rada.....	401
17.2.	Kombinovani/Empatični stil rada	402
17.3.	Demokratski stil rada (stil rada vlastite kreativnosti učenika)	403
18.	LIK NASTAVNIKA FIZIČKOG VASPITANJA I SPORTA.....	409
18.1.	Nastavnik fizičkog vaspitanja kao stručnjak	410
18.2.	Nastavnik fizičkog vaspitanja kao pedagog-vaspitač.....	411
18.3.	Nastavnik fizičkog vaspitanja kao društveni radnik.....	413

19. INKLUZIJA U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA	415
19.1. Osnovna ideja za uvođenje inkluzivnog obrazovanja	415
19.2. Statovi nastavnika i učenika prema uključivanju djece sa smetnjama u razvoju u nastavi fizičkog vaspitanja	416
19.3. Priprema nastavnika i učenika u redovnim školama za inkluziju u fizičkom vaspitanju	418
19.4. Mogućnosti razvoja fizičkih sposobnosti djece sa inkluzivnim obrazovanjem na časovima fizičkog vaspitanja.....	419
19.5. Programska struktura nastave fizičkog vaspitanja djece sa inkluzivnim obrazovanjem.....	419
19.6. Planiranje i pripremanje nastave fizičkog vaspitanja za djecu sa inkluzivnim obrazovanjem.....	422
19.7. Nastavne metode u nastavi fizičkog vaspitanja djece sa inkluzivnim obrazovanjem.....	422
19.8. Organizacija časa fizičkog vaspitanja za djecu sa inkluzivnim obrazovanjem.....	423
19.9. Struktura časa fizičkog vaspitanja za decu ometenu u intelektualnom razvoju	424
19.10. Planiranje i organizacija aktivnosti na časovima fizičkog vaspitanja u inkluzivnim odjeljenjima.....	425
20. KONFLIKTI U NASTAVNOM PROCESU	429
20.1. Pojam i vrste konflikta.....	429
20.2. Situacije koje dovode do konflikta.....	432
20.3. Prevencija konflikata	434
20.4. Uloga nastavnika i pedagoga u konfliktu.....	435
20.5. Specifinosti nastave fizičkog vaspitanja i nastanka konflikta	443
20.6. Faza rješenja konflikta.....	448
21. PROBLEM NASILJA U ŠKOLAMA.....	451
21.1. Pojam i oblici ispoljavanja nasilja.....	451
21.2. Mjere prevencije nasilja u školi	452
22. PRAĆENJE TJELESNOG RAZVOJA I MOTORIČKIH SPOSOBNOSTI UČENIKA U NASTAVI FIZIČKOG VASPITANJA (MJERENJE I TESTIRANJE).....	453
22.1. Opšta uputstva za testiranje EUROFIT baterijom testova	455
22.2. Opis i tehnika mjerenja antropometrijskih mjera	456
22.3. Procjena motoričkih sposobnosti	461
22.3.1. Za procjenu motoričkih sposobnosti koriste se sljedeći mjerni instrumenti-testovi:.....	461
23. MJERE OSIGURANJA NASTAVNOG PROCESA.....	483
23.1. Zdravstveno – higijenske mjere	484
23.2. Preventivne mjere	484
23.3. Čuvanje	486
23.4. Pomaganje.....	489
24. DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA U ŠKOLI.....	493
24.1. Dokumentacija i evidencija u osnovnoj školi	493

24.2. Dokumentacija i evidencija u srednjoj školi.....	497
25. NASTAVNIK FIZIČKOG VASPITANJA U PROCESU CJELOŽIVOTNOG UČENJA/OBRAZOVANJA - STRUČNO USAVRŠAVANJE	501
25.1. Pojam cjeloživotnog učenja/obrazovanja	501
25.2. Organizacija cjeloživotnog obrazovanja.....	502
25.3. Uklanjanje predrasuda i prihvatanje procesa cjeloživotnog obrazovanja.....	505
25.4. Pozicija nastavnika u procesu stručnog usavršavanja	506
LITERATURA	508